

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2 50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 23.

V Ptuj v nedeljo dne 6. junija 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Uspeh velikih zmag v Galiciji; nad 268.000 vjetih. — Boj za Przemysl. — Italijanski neuspehi. — Preki sod v naših krajih.

Ruski polom postaja polagoma tako očiten, da prešinja že vse povzročitelje te krvave vojne strah. V mesecu majniku so združeni nemški in avstro-ogrski vojaki vjeli nad 1000 oficirjev ter 300.000 ruskih vojakov. Ali v teh številkah se ne zrcali ves pomen naših v svetovni zgodovini edinih uspehov. Naše armade so obdale z jeklenimi kleščami od Rusov zasedeno trdnjavo Przemysl. Štiri važne utrdbe so že v naših rokah in kmalu boše nad zidovjem te trdnjave zopet vihrala naša zastava. Vsi krvavi poskusi Rusov, pomagati si iz teh jeklenih klešč, so se pod grozovitimi izgubami izjalovili. Medtem pa prihajajo naše armade tudi čez Stryj in Drohobycz. Kmalu torej boše Galicija naša in kmalu boše Rusija pred svetom priznala, da je velikanska njena armada zdrobljena in razbita...

Vtis te odločilne zmagë, ki se zdaj v železni logiki na Gališkem pripravlja, je gotovo mnogo večji, nego zahrbtno izdajalstvo Italije, ki boše svoje Efijalstvo krvavo plačala. Dne 24. maja so Italijani napovedali vojno; in do danes, 3. junija, niso ničesar dosegli. Kakor vihar hiti glas maščevanja po tirolskih in koroških gorah, na Primorju in po Krasu. Gorje izdajalcu! Čaka ga usoda Judeža! Bombe naših letalcev pokajo po palačah starodavnih Benetk, ki so zgrajene na hrastih našega Krasa...

Ves svet se mora v plamenih podreti, predno bosta Nemčija in naša ljubljena avstro-ogrška domovina premagani! Živel naš cesar!

Avstrijsko poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 29. maja. Uradno se poroča:

Jugozapadno bojišče. Italijanske čete so dosepele do mejnega kraja Ala in Primor. Sicer se na tirolski in koroški meji ni nič pripetilo. Na Primorskem so se pričeli majhni boji. Pri Kobaridu smo razpršili en italijanski batajlon. Pri Plavi se je izvršil sunek sovražnih detašementov. Severno od Gorice smo odbili pet napadov sovražnika.

Včeraj ponoči je pričelo več mornariških letalcev novo akcijo proti Benetkam ter so metali med hudim ognjem pušk in topov mnogo bomb, večinoma na arzenale, ki so povzročile več obsežnih požarov in v fortu Nikolo eksplozijo.

Danes ponoči je ob vходу v tržaški zaliv zadel neki veliki tuji parnik ob mino in se potopil.

Avstrijsko poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 30. maja. Uradno se razglša:

Italijansko bojišče. Tirolsko. Italijani so začeli zopet streljati s topovi na naše utrdbe na planoti Folgaria in Lavarone. Sovražni oddelki so vkorakali v Cortino. Njih varstvene čete pa so zbežale pri prvem kanonskem strelu. — Ob koroški meji se ni pripetilo ničesar. — Na Primorskem sovražnik na vrhovih severno od Gorice ni več napadal. Poskus, prekoračiti Sočo pri Tržiču, so naše patrolje brez težave zavrnile.

Zopet velike zmage nad Rusi. — 10.000 vjetih. — Przemysl zopet deloma v naših rokah.

(Uradno poročilo od torka.)

K.-B. Dunaj, 1. junija. Uradno se danes opoldne razglša:

Vzhodno od Sana napredujoči zvezani vojaki bili so danes ponoči na celi fronti od velikih ruskih moči napadeni. Zlasti na spodaji Lubaczowski poskusile so po številu močnejše sovražnikove moči naprej suniti. Vsi napadi bili so pod najtežjimi izgubami za sovražnika odbiti. Sovražnik je šel na raznih točkah v razsulu nazaj. Tudi na Spodnjem Sanu ob Sieniawi so se ponosrečili ruski napadi.

Na severni fronti Przemysla zavzeli so medtem v šturm bavarški vojaki tri utrdbe pasu vjeli 1400 mož in zaplenili 28 težkih kanonov, med njimi dva pancerska kanona.

Južno od Dnjestra so včeraj zvezani vojaki armade Linsingen v nadaljevanju napada vsilili v sovražnikovo postojanko, so premagali Ruse in zavzeli mesto Stryj. Sovražnik nazaduje proti Dnjestru. 53 oficirjev, čez 9000 mož, 8 kanonov in 15 strojnih pušk padlo je v roke zmagovalcev.

Na Pruthu in na Poljskem je položaj nespremenjen.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo o zmagi.

K.-B. Berlin, 1. junija. (W.-B.) Iz Velikega glavnega stana se danes poroča:

Na severni fronti Przemysla so včeraj bavarški vojaki v šturm zavzeli fôre 10 A, 11 A in 12 (pri in zapadno Dunkowiczki) s 1400 možmi posadkinge ostanka, 2 pancerskima, 18 težkimi in 5 lahкими kanoni. Rusi poskusili so usodo vstaviti potom velikih napadov proti naši postojanki vzhodno Jaroslava. Vsi naporji so bili brezuspešni. Velikanske množice mrtvih krijejo bojišče pred našo fronto.

Od armade generalnega obersta Linsingen so zmagovalci Zwinina — gardni vojaki, vzhodni Prusi in Pomorci pod vodstvom bavarškega generala Bothmer — močno utinjeli Stryj naskočili in rusko postojanko pri ter severno-zapadno tega mesta predrli. Dostlejš 53 oficirjev, 9.182 mož vjetih, 8 kanonov, 15 strojnih pušk zaplenjenih.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemške zmage na vzhodu.

K.-B. Berlin, 1. junija. (W.-B.) Iz Velikega glavnega stana se danes poroča:

Pri Arnotenu, 50 kilometrov vzhodno Libave pognala je nemška kavaljerija ruski 4. dragonski polk v beg. V bližini mesta Szawle bili so ruski napadi brezuspešni.

Maja meseca smo (Nemci) pridobili: Severno Memela 24.700 vjetih, 16 topov in čez 47 strojnih pušk; med Memelom in Pilico 6943 vjetih, 11 strojnih pušk, 1 letalni stroj.

Najvišje armadno vodstvo.

Poročilo od srede. — Skupno vjetih nad 268.000 Rusov.

K. B. Dunaj, 2. junija popoldne. Na ruskem bojišču ponovil je sovražnik svoje močne napade na vzhodno Sana stoječe združene vojake. Pod zopetnimi težkimi izgubami bili so obupani napadi sovražnika povsod odbiti. Na severni fronti trdnjave Przemysl vzelo se je v naskoku dve nadaljni utrdbi, obdržal se je pa doslej pridobljeni terén. Južno Dnjestr napreduje naš napad uspešno. Sovražne postojanke med Stryjem in Drohobicza smo včeraj zavzeli. Velike ruske moči, ki so na južno-vzhodno Galiskem pri Salowini z napadom na naše postojanke pričele, doživele so velike izgube in so deloma v begu nazaj odšle.

V bitkah meseca maja so pod avstro-ogrsko najvišjo komando boreči se zvezani vojaki pridobili na vjetih in plenu: **863 oficirjev, 268.869 mož, 251 lahkih in težkih topov, 576 strojnih pušk, 189 municijskih vozov.** K temu pride še mnogo drugega materiala; tako je n. pr. samo ena naših karpatskih armad zaplenila 8.500 strelav artillerijske municije, 5/2 milijona infanterijskih patronov, 33.000 ruskih repetirskih pušk, 21.000 ruskih sabelj.

Na italijanskem bojišču ostali so vsi dosedanji poskusi sovražnika brez uspešni. Z veliko porabo težkih topov vzprijeto obstreljevanje platoja Lavarone-Polgarija in posameznih koroških utrd ni napravilo našim utrdbam nobene škode. Drugače ni bilo ne na koroški ne na tirolski meji večjih bojov. Na Primorskem smo napade sovražnika pod težkimi izgubami za Italijane zavrnili.

Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, flm.

Nadvojvoda Eugen vrhovni komandant proti Italiji.

Vrhovno poveljstvo nad armadami, ki operirajo proti Italiji, je prevzel nadvojvoda Eugen, dosedanji vrhovni poveljnik naših bojnih moči na Balkanu. Nadvojvoda Eugen, ki je bil istočasno za generalnega obersta imenovan, je v svoji lastnosti kot vrhovni komandant na Balkanu z reorganizacijo naših armad po njihovem umikanju iz Srbije podal izredne dokaze svojih zmožnosti kot vojskovodja. Sicer je pa nadvojvoda Eugen tudi med vojaštvom silo priljubljen. Splošno se smatra imenovanje Eugena kot zapovednika zoper izdajalsko Italijo za jako srečno. Upajmo, da doseže ta odlični vojaški dostojanstvenik tiste uspehe, ki bi jih bilo upati v interesu naše tako grdo osleparjene domovine. Abasso Italia!

Poveljniki italijanske armade.

Kakor znano, je prevzel vrhovno poveljstvo nad italijansko armado in mornarico sam kralj Viktor Emanuel. Šef laškega generalnega štaba je general Cadorna, njegov namestnik pa general Porro. Za armadne poveljnike so bili od kralja imenovani vojvoda Aosta, kraljev bratranec, generalajtnant Canera, generalajtnant Vigeno, generalajtnant Mazitelli in vojni minister Zupelli. Kot najvišji komandant italijanske mornarice pa je imenovan prvi admiral Bettolo.

Blokada Avstro-Ogrske obali.

K. B. Rim, 27. maja. Z ozirom na vojno stanje med Italijo in Avstro-Ogrsko in z ozirom na to, da služijo nekatera pristanišča ob albanski obali avstro-ogrskim mornariškim oblastim za tajno preskrbovanje njihovih majhnih vojnih ladij, izjavlja italijanska vlada:

Od 26. maja 1915 naprej bodo držale italijanske bojne sile pod efektivno blokado:

1. Avstro-ogrsko obal v razsegu od italijanske meje do črnogorske meje z vsemi otoki, pristanišči, zalivi in obrežji;
2. obal Albanije od črnogorske meje do rta Khephali in ta rt.

Geografske meje blokiranih teritorijev so za avstro-ogrsko obal 45° 42' 50" severne širine, 13° 15' 10" vzhodne dolžine od Greenwicha, 42° 6' do 25° južne širine in 19° 59' 30" vzhodne dolžine od Greenwicha; albanska obal 41° 52' severne širine in 19° 22' 40" vzhodne dolžine od Greenwicha, 30° 5' 15" južne širine in 19° 35' 30" vzhodne dolžine od Greenwicha.

Ladje prijateljskih ali nevtralnih držav bodo dobile od vrhovnega poveljnika italijanskih pomorskih bojnih sil gotove roke, da zapuste pas blokade. Proti ladjam, ki bi kršile blokado ali pa poskusile priti skozi zatvorno črto od rta Otranto do rta Khephali ali pa bi prišle skozi to črto, se bo postopalo v smislu obstoječih mednarodnih pogodb.

Doslej italijanska mornarica sicer še ni pokazala, da hoče to blokado tudi v resnici izvršiti. Pri prvem napadu hrabrih naših vojnih parnikov na italijansko obal so se laški čolni kar poskrili. Italija boče tudi na morju grozovito razočaranje doživela. — Op. uredništva.)

Nemški državni kancelar o vojni z Italijo.

K. B. Berlin, 29. maja. Včeraj se je sestel nemški državni zbor. Po otvoritvi je izvajal državni kancelar, da bo zapisano poenjanje italijanske vlade s krvavimi črkami v zgodovini. Ta vojna je brezsmiselna, brez kaplje krvi bi bila mogla dobiti Italija koncesije. Nismo pustili Rima v dvomu, da začne napad na Avstrijo tudi nemške čete. Zakaj je Italija odklonila dunajske predloge, za katere je jamčila Nemčija? Pač zato, ker se je bila Italija predalec spustila s tripelententno. Italijansko ljudstvo in večina parlamenta še 4. maja nista hotela vedeti o vojni ničesar. Toda cesta vlada tako, da v debati o polni moči za vojno tudi noben konservativec ni govoril proti vojni. Storili smo vse, da preprečimo odpad Italije od trozveze. Če bi bilo tudi Bülowovo neumorno delo zaman, bosta Avstro-Ogrska in Nemčija zadržali tudi novega sovražnika. Kancelar je govoril nato o ugodnem vojnem položaju ter opozarjal na slepila, s katerimi delajo nasprotniki. Nemčija se ne bojuje s sovraštvo, marveč s sveto jezo. Vztrajati moramo tako dolgo, da se ustvari garancija, da se noben sovražnik ne bo upal priti zopet z vojno.

Nato sporoči poslanecem zahvalo cesarja za njih zvesto sodelovanje ter je končal z besedami: „Nemčija mora zmagati kljub svetu sovražniku“. (Opetovano burno odobravanje.) Nato se je državni zbor na predlog Westarpa odgodil do jutri.

Borba za Trst.

Starodaven je boj za obrambo Trsta proti težnjam sosedne Italije. Skoro tisoč let je tega kar so se Benetke popolnoma odtrgale od Benetke in zadobile gospodstvo na Jadranskem morju, kakor je Genova imela gospodstvo na Sredozemskem morjem. Benetke so zavladale tudi nad Trstom in ta je moral beneškemu dolga plačevati davek. Toda od prvega trenutka beneškega gospodstva se je Trst z vsemi silami upiral Benetkam in se trudil z vsemi močmi, da se osvobodi in ni prejel nehal, da se je odtrgal od zgodovine Italije. Dne 30. septembra 1382 se je Trst popolnoma pridružil Avstriji in naslednje leto je bila občinska neodvisnost Trsta in pripadnost te občine k Avstriji slovesno priznana v mirovni pogodbi, sklenjeni pod avstrijskimi Savojskega vojvode v Turinu. Pripadnost Trsta k Avstriji je tedaj tudi priznala beneška ljudovlada, ki se je bila od leta 1200 naprej štirikrat polastila mesta, z orožjem ali z denarjem, ki je vodila krute vojne proti oglejskemu patrijarhu, in proti avstrijskemu vojvodi, pa je bila končno zlasti po zaslugi tržaškega mestnega prebivalstva in okoliških kmetovalcev prepovedana. Zdaj izteza zopet vladar iz Savojskega rodu roki po Trstu, a kakor so bili odbiti vsi poskusi starih Benetk, pridobiti Trst, tako bo — upamo — odbit tudi sedanji.

Soška dolina in Kras — pozorišče bojov.

Novo bojišče obsega južne dele nadvojvodine Zgornje in Dol. Avstrije, pokneženo grafiško Tirolsko s Predarlskim, vojvodino Solnograško, Vojvodino jersko, Kranjsko ter Primorsko. V Italiji pridejo v poštev province Gornje in Srednje Italije.

Ker je pričakovati, da se vojska najbrže ne bo razširila preko neposrednih obmejnih dežel, pri naj omenimo tu le one dežele, kjer se bodo najbrže vršile prve večje operacije.

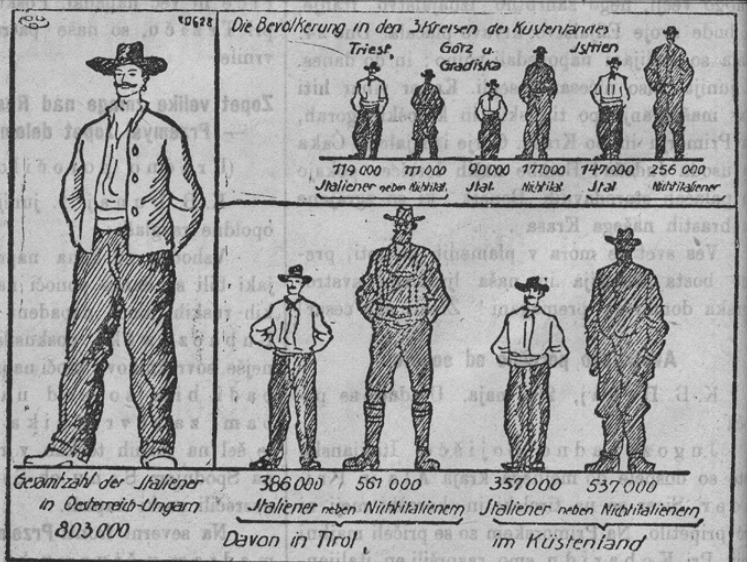
Tirolska se skoro nima bati sovražnega vpada. Tu kakor na Koroškem se bosta najbrže oba dela omejila na brambo meje. Zato pa je Primorska že od nekdaj predmet najsrčnejših italijanskih želja. Tu bo veliko vlogo igral naš Kras.

Severni Kras obsega Trnovski gozd nad Gorico med Sočo, Vipavo in Idrijo. Visok je povprečno 800—900 metrov, zelo gozdat in še precej dobro naseljen.

Jugovzhodni del je do 1200 m visoka planota, precej goličast in slabo naseljen. Obronki so primeroma visoki, strmi in skalnati. (Iz Gorice vodi le ena večja, vojaško pomembna cesta na Trnovski gozd. To je cesta skozi Solkan pod Sv. Goro. Na Prevalu se razcepi: ena vodi naravnost v Trnovski gozd, druga pa skozi Grgarski kotel na Čepovan in odtod preko Vrta izpeljana nova cesta do postaje Sv. Lucija na levem bregu Idrije.)

Italijani na Avstro-Ogrskem.

Prinašamo sliko, v kakem razmerju stoji število Italijanov v od nove vojske prizadetih pokrajin naše monarhije napram številu prebivalstva drugih narodnosti. Slika nam kaže, da imamo na Avstrijskem 803.000 Italijanov. V večini so Italijani glasom uradnih podatkov edino v Trstu. Pa tudi tam je večina le navidezno ter umetno sestavljena. Slika je sicer tako jasna, da bodejo naši čitatelji iz nje gotovo vso nadutost in podlost laških zahtev izpoznali.

Das italienische Element in Oesterreich-Ungarn.

Nadaljevanje Trnovskega gozda je Hrušica. To je redko naseljena, zelo gozdната planota, ki ima več vrhov in grebenov do 1000 m. (Na Hrušico vodi lepa cesta od Ajdovščine skozi Col ter dalje proti Logatcu).

Za Hrušico pride kranjski Kras, ki je deloma nekoliko goličast. Doline so zelo rodovite. Razteza se proti jugovzhodu do Hrvaškega.

Mnogo nerodovitejši je tržaški Kras, čeravno je le do 300 m visok. Obdelane so le doline, gornji del je goričast, malo pogozden. Vzporedno zgrajene ograje iz naloženega kamena, gosto grmičevje ter globoke doline bodo zelo ovirale sovražnika pri prodiranju, če bi se mu posrečilo priti na Kras skozi Istro ali od Furlanije. Zato pa je Kras toliko ugodnejši za brambo. Številne poti so zelo kamenite, preho- di med kamenitimi mejami silno ozki. Zato bi se kolone voz in topov tu le težko pomikale dalje. Manjka pa tudi pitne vode, posebno v poletju. Domačini si pomagajo s kapnico, a voj- ska bi jo popila v enem dnevu. Kapnica, ki so jo domači vajeni, je za nje užitna, tuju pa povzroči lahko črevesne bolezni, ker filtrov ni- majo povsod.

Od Divače dalje se prične takozvana Čiča- rija. To so kraški in istrski hribi, posejani s kamenitimi pašniki in bukovimi gozdički. Doline rek so tu zelo globoke, do 100 m in strme, kar je velika ovira v vojaškem oziru.

Istrske reke so večinoma hudourniki.

Večje važnosti je Soča, ki izvira v Trenti pod Triglavom. Njena struga je obdana od vseh strani od silno strmih, skalnatih sten. Tako si dela med skalami pot do Solkana, kjer se do- lina nenadoma odpre. Tu vodi čez Sočo zname- niti solkanski most, eden najlepših in najzani- mivejših v Evropi. Kakor rečeno, je Sočina struga in dolina v gorenjem teku zelo ozka. Le pri Bovcu, Kobaridu in Tolminu se dolina raz- širi v precej velik kotel. Pri Sv. Luciji priteče v Sočo Idrija.

Od Gorice dalje postaja Sočina struga ved- no širja, posebno od Podgore dalje. V Furlaniji je struga že do 150 metrov široka, medtem ko je njena širina pri Gorici le 50 m. Pri Svod- njah pod Krasom priteče vanjo Vipava. Ker je struga tu tako široka, zato je voda tam plit- vejša in ob suhem vremenu je ni težko pre- bresti, posebno pri Gradiški.

Ob deževnem vremenu pa se njen peščeni brod spremeni v veliko jezero.

Zadnja leta je Italija svoji vzhodni meji posvečala izredno pozornost. Vojaške in civilne odredbe italijanskih oblasti na vzhodni meji ka- žejo, da misli Italija ofenzivno postopati.

Italija in Balkan.

K.-B. Konstantinopel, 27. maja. „Osmanski Lloyd“ pravi v uvodniku, da bodo zahteve Italije zelo vplivale na Balkan in tam provzročile veliko vznemirjenje. Srbija bo prav kmalu spoznala, da je edino sredstvo preprečiti, da bi Jugoslovani izginili v italijanizmu, da osta- nejo Jugoslovani pod avstrijskim žezlom. Tudi Grški rozni resna nevarnost, če se Italija vgnezdi na Balkanu, bi bil helenizem uničen. Avstro- ogrski vpliv v Albaniji Grške ne bi bil ogrožen, dočim bi Italija latinizirala severni Epir in usta- vila helensko napredovanje. Tudi Bolgarska nima potem v Makedoniji ničesar upati, če zmaga Italija. Romunska pa bo spoznala, da bi bilo neumno iti z dekadentno državo, ki se je izka- zala kot zahrbtno, verolomno in nezvesto in spoznala bo, da zahteva interes Romunske, da se pridruži centralnim državam, ki sta doka- zali svojo nepremagljivo silo.

Naša meja proti Italiji.

Naša meja proti Italiji gre od Švice do Pontafelja preko Judikarij, Tridentinskih, Fasan- skih in Karnskih alp. Samo po visokem gorov- ju. Šele zapadno od Soče se visoko gorovje pričinja umikati ter se od Gorice dalje spre- meni v kraško planoto ter istrsko gričevje. Zato pa je kraško ozemlje grozno težavno za pre- mikanje vojaških čet. Na celi fronti od Švicarske meje do Trsta, ki meri okrog 500 metrov, ob- vladujemo vse prelaze.

Le malo je dolin, skozi katere vodijo iz

Gor. Italije dohodi do naših grebenov. Na za- padu skozi dolino Ade preko Bormia Stilfser- jocha; od Valle Camonisa čez Ponte di Legno po prelazu Tonale; od Brescia čez Rocca di Anfo in jezero Idro do avstrijske meje pri La- drone; ob Gardskem jezeru v Rivo in Torbole; skozi ozko dolino Adiče do Avie in Ale.

Nadaljni važni dohodi so: Od Vicenze pre- ko sedla Fugazza proti Roveredu kakor tudi preko Arsiera skozi dolino Astike na planoto Lavarone; od Bassana ob železnici skozi dolino Brente čez Primolano v dolino Sagana, vzhod- no odhod v Fierae di Primiero. Od Belluna vo- dijo težki dohodi skozi dolino Cordevole v Mo- eno in Pieve; pa tudi skozi dolino Pijave v Cortino d'Ampezzo, Landro ter na sedlo Kreuz- berg.

Iz doline Taljamenta so najvažnejše ceste na prelaz Pöcken, po dolini Bele na Pontafelj in Naborjet ter po dolini Raccolana na Predil.

Iz Vidma vodi v Soško dolino Nadiška do- lina do Kobarida. Manjši prehodi so iz Rezij na žago pri Bovcu ter od Čedadada čez kanalske hribe na Kanalsko.

Meja med Korminom in Červinjanom je odprta.

Razpoloženje na Tirolskem.

Piše se iz Merana:

Teško si je predstaviti razpoloženje, ki da- nes preveva tirolsko ljudstvo. To je ljudski vi- har, ki hrumi po vseh dolinah. Ljudstvo je ka- kor izpremenjeno. Nihče ni pač iskreneje prosil neba, da bi se ohranil mir vsaj z Italijo, nego Tirolske. Dovolj je že bilo vojnih grozot z Ru- sijo in Srbijo. Koliko vrlih Tirolcev ni že ju- naško padlo v Karpatih, Galiciji in na Poljskem. Zato so vedeli Tirolci vladi hvalo za to, da je hotela doprinesiti ravno za Tirolsko tako bridko žrtev in prepustiti Italiji italijanski del Tirolske, samo da se odvrne nova vojna z Italijo. Odkar je pa ljudstvo zvedelo, da je Italija zvezo že odpovedala in sklenila vojno pogodbo z našimi sovražniki, tedaj je bilo namah drugače. Dru- gače tudi, odkar se je izvedelo, kaj vse je Ita- lija od nas zahtevala, da bi ostala mirna. To ni bilo nič drugega nego zahteva, da Avstrija izvrši samoumor. In s tem se nam je upal priti 30letni zaveznik, več nego bi se smelo storiti smrtnemu sovražniku. Sedaj plameni in vihra v tirolskem ljudstvu od Ina do Drave in Adiče, vihra in plameni kakor ni več od velikega osvobodilnega boja proti tlačiteljem Francozom leta 1809, plameni in vihra v jezi in ogorčenju, predvsem pa v svetem navdušenju. In vendar ni nikakega narodnega sovraštva; ne sovraštva proti ubogemu, zapeljanemu italijanskemu ljud- stvu, ne misel na uničenje onega, marveč misel na brambo lastnega ognjišča do zadnje, pa prav do zadnje kapljice krvi, navdaja Tirolce.

Ogorčenje se obrača proti onim, ki so od- govorni za vojno. Sicer pa Tirolec ni treba so- vražiti, da se navduši; to ni v njegovih naravi. Kako to plameni to- in onstran Brennerja, v dolini Ina in Oeza, v Pinzgau, v Pusterski do- lini in Grödn, v Passeyerskem in v Burggra- fenamtu do najvišjih selišč gor in gorah. Kakor bi bile vstale iz grobov junaške postave Hoferja- Speckbacherja in Haspingerja ter junaška bru,

neška deklica in bi vzpodbujajoč in blagoslav- ljajoč hodili po okrogih. Vse, vse, kar še ni na fronti ali na meji, hiti pod orožje, 16- in 17- letni dečki, 60 do 70-letni starčki prijemajo za puške, žene in dekleta pomagajo kolikor le mo- rejo. Tudi enega ni, ki bi se tresel in obupo- val, niti v ogroženih obmejnih okrožjih. Tako gotovo zaupanje v zmago ni niti iz daleka vla- dalo ob izbruhu vojne proti Rusiji in Srbiji. Vsak je prepričan, da tolika krivica, ki se nam je zgodila s to novo vojno, nikdar ne more zmagati, dokler Bog svoje roke popolnoma ne odtegne človeštvu. In to prepričanje veje po celi deželi kakor neko sveto navdahnjenje. Se- daj velja živeti in umreti, boriti se in zmagati za našo gorečo ljubljeno Tirolsko, za katero gre vsak vriskaje v smrt, toda daleč ob tem zve- neče udarce. „Bog te obvaruj, ljuba in draga Ti- rolska!“ bodo naši bojovníki še umirajoč šepet- ali. Zadnji pozdrav domačiji, zadnja molitev zanjo!

Revolucija v Italiji?

Listi poročajo, da se kažejo na Italijanskem že močno revolucijski znaki. Umetno napravljeno hujskanje za vojno je vtihnilo in vse čuti veli- kansko napako laške prodane vlade. V Milanu in v drugih laških mestih so se dogodili hudi vojaški upori. Beda in revščina v deželi je veli- kanska. Socijalisti agitirajo zopet krepkeje proti vojni. Kmalu bode laško ljudstvo oči odprlo...

Nemški uspehi proti Francozom.

K. B. Berlin, 1. junija (W.-B). Uradno se poroča:

Po svojem porazu južno Neuville po- skusili so Francozi severno zopet prodreti. Njih napad pa se je večinoma že v našem ognju pod velikimi izgubami ponesrečil.

Na drugih delih fronte imela je naša arti- llerija lepe uspehe. V sled enega strela se je v francoskem taboru južno Mourmelon le grand odtrgalo 300 do 400 konjev in razpr- šilo na vse strani. Mnogo vozov in avtomobilov je hitro zbežalo. Severno St. Menehoulda in Verduna zletela so sovražnikova municijska skladišča v zrak.

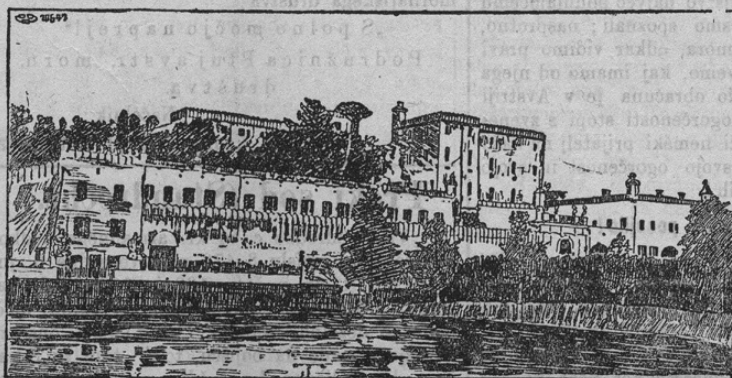
Kot odgovor na metanje bomb na odprto mesto Ludwigshafen vrgli smo danes pono- či izdatno število bomb na doke in prista- nišče Londona.

Najvišje armadno vodstvo.

Vpoklicanje starejših črnovojnikov na Koroškem, Tirolskem in Kranjskem.

Na podlagi vpoklicanja celotnega črnovoj- ništva in na podlagi ces. odredbe z dne 1. maja 1915 o razširjenju črnovojniške dolžnosti so bili na Koroškem sedaj vpoklicani sledeči črnovoj- niški zavezanci: vsi tisti, ki še niso služili v skupni armadi, vojni mornarici, dež. brambi ali žandarmeriji, rojeni v letih 1865 do vsehviš 1872, to je 43 do 50 let stari možje, kakor tudi 18- letni fantje, rojeni leta 1897. Nadalje so poleg teh vpoklicani pod orožje na Koroškem tudi vsi tisti črnovojniški obvezanci, ki so po prejšnjih postavnih določilih pred 42. letom izstopili iz črnovojniške dolžnosti. Vsi črnovojniki iz ckra-

Grad Cattai.

Schloß Cattai

povedano: Italijani so zasebno last umorjenega prestolonaslednika ednostavno danes sliko tega krasnega gradu.

Pokojni naš pre- stolonaslednik nad- vojvoda Frano Fer- dinand imel je krasno posestvo z gradom in parkom v italijanskem me- stu Cattai na že- lezniški progi Be- netke-Bologna. La- ški list „Corriere della sera“ poroča, da je zdaj vsled nastale vojne 3000 laških kmetov ta grad zasedlo in iz- ročilo italijanskemu vojaštvu. Po domače ukradli. Prinašamo

jev Šmohor, Spital in Beljak, ki so pri prebiranju za sposobne bili spoznani, morajo takoj pod orožje. Za ostale kraje se bo vpoklic izdal pozneje. Prebiranje v koroških okrajih se vrši do 7. junija. Ravno tako kot na Koroskem je vojska pospešila prebiranje in vpoklic črnovojnikov že sedaj vpoklicani k prebiranju; vrh tega so še na Tirolskem vpoklicanih pod orožje takozvani stanovski strelci. Ti strelci imajo kot znamenje srebrnega orla in se v deželi nazivajo „orlski strelci“ — Tudi na Kranjskem so že vpoklicani črnovojniki, ki so rojeni v letih 1865 do 1878, 1879 do 1890, 1892 do 1894 in 1897 k prebiranju, ki se vrši do dne 10. junija.

90 bomb nad Londonom.

K. B. London, 2. junija. Admiraliteta poroča: Nemški letalni stroji vrgli so 90 bomb, večinoma takih, ki napravijo požar, na londonsko mesto.

Zemljevid italijanskih pokrajin nad Bologno.

Z ozirom na vojne dogodke z Italijo pri našamo zemljevid onega dela Italije, ki bodo brzkone neposredno od vojnih dogodkov prizadet.

To je namreč pokrajina nad mestom Bologna. Priporočamo cenjenim prijateljem, da si ta mali zemljevid v svrhu zasledovanja vojnih dogodkov shranijo.

Italija je napovedala vojsko.

Podpišite v odgovor 2. vojno posojilo! C. kr. namestnik grof Clary nam je poslal naslednji oklic: Šli smo do najskrajnih mej — kolikor je dovoljeval prospešni obstanek države in njenega gospodarstva, da bi zadovoljili pohlepnege zaveznika na jugu. Zahteval je ogromno veliko — brez poročstva, da se bo držal potem zvestobe, ki mu tudi dosedaj ni nič veljala. Sedaj je dovolj tega zopernega barantanja z „bratom zaveznikom“, ki je stopal 30 let roko v roki z nami, se pri tem ojačil in nas sedaj zahrbtno napade, ker v svoji nezvestobi smatra priliko za ugodno. Toda naj se je varal! Mi smemo zaupati našemu krepkemu meču, ki je ravno zablistalo se na severu pokazal, kaj zamore. Ni se nam treba bati laške nezvestobe, ki proda svoje prijateljstvo največ ponujajočemu ne lokavosti, katero smo spoznali; nasprotno, nehala nas je tlačiti mora, odkar vidimo pravi obraz „prijatelja“ in vemo, kaj imamo od njega pričakovati. Veselje do obračuna je v Avstriji neizmerno in v sveti ogorčenosti stopi z zvenečim orožjem naš zvesti nemški prijatelj na našo stran. Pokažite sedaj svojo ogorčenost in svojo jekleno voljo v dejanjih!

Podpišite vojno posojilo!

Kdor je že podpisal, naj še podpiše vnovič! Vsako podpisovanje je del moči, s katero izvijemo nekdanjemu prijatelju bodalo iz izdajskih rok. Spominjajte se na očeta Radekega, na Novaro in Custoco! Spomnite se na Tegethoffa in Vis! Pozdraviti jih hočemo kot naše junaške očete. Da ne omagamo, to zavisi od Vas. Noben vinar, ki ga daste, ni v nevarnosti, kajti pokritje vojnega posojila je neodvisno od

končnega izida vojske. Zatorej podpišite dvakratno in trikratno vojno posojilo! Vi živite v velikem času, v največjem, kar ga je doživelo Vaše ljudstvo. On zahteva hrabra srca, krepko samozaupnost, moč se vzdržati v neomajni vztrajnosti — do končne zmage. Izkažite se vredne svojega časa in velikih nalog, ki nam jih s temi stavi! Narodom branimo sveto pravico in pošteni mir proti morenju knezov in ropu dežel. In mogočni Bog živi, ki nam je podelil moč ustaviti milijonske čete na severu — pravični Bog, ki bo spremenil naše pesti v jeklo, da bomo plenaželjno zvestobo krvavo zavrnili od naših livad.

Someščani!

Vi ženske, možje in otroci, ki ste s svetlimi očmi in utripajočim srcem vest čuli, kako je neki slavepolni avstro-ogrski mornar, ki se je čutil ene misli s svojim moštvo, v hrabrem ponočnem napadu neko sovražnikovo križarko potopil, katera nam je hotela pot v svetovno morje zapreti, — vi ženske, možje in otroci, preiskajte, ko se vaša duša navdušeno dviga, svoje domovinsko čustvo. Povedalo vam bode, da smo naši mali, ali kakor se je v zadnjih dneh napram izdajalski Italiji pokazalo, od krasnega duha prešinjeni mornarici hvaležnost dolžni, katero primerno izkazati je vseh častna dolžnost.

Kako bi se moglo to bolje zgoditi nego s prostovoljno zbirko sredstev za zgradbo onega novega, modernega podmorskega čolna, kakor je tudi pri vojnem zbiranju kovine vsakdo hitel, okrepcati moč domovine.

Zgodi se naj torej patriotično darilo prebivalstva na c. in kr. mornariško upravo i. s. se naj v tem izrazi, da bodemo mi Avstro-Ogri, spominjajoč se junaštva naše vojne mornarice, naše zaupanje do nje pred vsem inozemstvom javno pokazali.

Avstrijsko mornariško društvo (Flottenverein) se že eno desetletje trudi, da bi prebivalcem monarhije važnost izdatne vojne mornarice pokazalo. Doslej se mu je posrečilo, pridobiti za svoje ideje okoli 50.000 članov; zato je tudi gotovo, da so naši someščani v sedanjem usodepolnem hipu potrebe časa izpoznali. Zato se obrača društvo polno zaupanja na vse one, ki svojo domovino ljubijo in ki so ponosni na svojo pomoč za branjenje domačije.

Turškemu mornariškemu društvu se je posrečilo, zbrati prostovoljno vsa sredstva za zgradbo velikega dreadnoughta. Šele pred kratkim časom izpustili so na Švedskem pancersko križarko, za katero je švedsko ljudstvo več kot 16 milijonov kron prostovoljno zbralo. Ženske v državi Čile so darovale svoji domovini veliki vojni parnik. Istotako so nastopale norveške žene.

Ali je mogoče, da bi mi Avstriji in Ogri, katerim so se v mornariških zadevah vendar enkrat oči odprle, za drugimi ostali?

Avstrijsko mornariško društvo odpre s tem „U-akcijo“ in prosi, da naj se darila v ta namen na c. k. okrajno glavarstvo vpošlje. Vsa darila se bode javno izkazalo.

Naj bi kronalo naše delo istotako sigurni uspeh, kakor bode sedanja vojna s konečno zmago Avstro-Ogrske in Nemčije zmagala.

Kakor je nastopil „U 5“ pogumno svoj čin, tako kličemo tudi mi z geslom avstrijskega mornariškega društva:

„S polno močjo naprej!“

Podružnica Ptuj avstr. morn. društva.

Načelnik:

Dr. Eugen vitez pl. Netoliczka.

Preki sod (Standrecht.)

Vsled odredbe c. in kr. armadnega nadkormanda se v zmyslu § 473 postave z dne 5. julija 1912 (l. dr. p. štev. 130 in 131) glede kazensko-procesnega reda za skupno vojno moč, odnosno deželno brambo razglašajo one za okrožje armade na bojišču, torej tudi za Štajersko veljavne določbe prekega sode (Standrecht), ki se tičejo civilnih oseb, v kolikor leži kraj čina ali obsodbe v obročju armade v polju.

Preki sod velja za: A. Nasprotia i odredbo skupnega ministerstva z dne 25. julija, 1914 na temelju § 14 M. St. P. O. in z cesarsko odredbo z dne 25. julija 1914 vojaškemu kazenskemu sodstvu podrejenih civilnih oseb zaradi:

1. zločina neopravičenega vabljanja (Werbung);
2. zločina zapeljave ali pomočine z kršenje zaprisežene vojaško-službene dolžnosti;
3. zločina vohunstva in drugih prestojev zoper vojno moč države;
4. zločina veleizdaje;
5. zločina žaljenja Veličanstva; rols
6. zločina motenja javnega miru; ure
7. zločina upora;
8. zločina javne nasilnosti vajejen hudobnega poškodovanja na železnicah, k njim spadajočih napravah, sredstvih za promet, stotojev, oročja ali drugih k prometu železnic spkaz dajočih predmetov;
9. zločina javne nasilnosti vajejen hudobnih činov, ki se jih stori na železnicah pod posebno nevarnimi razmerami;
10. zločina javne nasilnosti vajejen hudobnega poškodovanja ali motenja na državnih telegrafih in telefonih;
11. zločina javne nasilnosti po § 85 in 87 spl. k. p. in drugih kakor v točkaboc 8 in 9 označenih slučajih ter zločina po žiga, ako se je zgodilo to kaznivo ravnanje na vojaškem ali deželnoobrambenemu erarju spazra dajoči ali pod njegovo oskrbo ali v njegovasic obratu stoječi lastnini ali pa z ogroženjem nit aktivni službi stoječih oseb armade, vojne mornarice, deželne brambe, črne vojske, na organipk poljske žandarmerije ali drugih orožniški zvebli pripadajočih oseb, ako stojijo te osebe v vojaškmu organizirani železniški, telegrafni ali telefonski varstveni službi oziroma v vojaško organizirasec obmejni ali obrežni varstveni službi;

12. zločina umora, uboja, ropanja ako se izvrši ta zločin na v aktivni službi stoječih oseb armade, vojne mornarice, deželne brambe, črne vojske, poljske in druge žandarmerije, v kolikor so zadnje v vojaško organizirani varstveni službi pri železnici, telegrafu in telefonu, na mejah in obrežju;

13. zločina pomoči s skrivanjem alko pospeševanjem dezerterja.

B. Napram po od cesarske odredbe z dne 4. novembra 1914 vojaški sodnji pod pogojem, L izročeni civilnim osebam, da se vršijo kaznivo dejanja po začetku veljavnosti te odredbe v popokrajini, v katerih je poklicano sodišče prve inostance vsled vojnih dogodkov vstavilo svoje deunlovanje, zaradi:

1. zločina umora, uboja, ropanja in požiga tudi v onih slučajih, ki se niso omenjeni pod 11 in 12 tega razglaša;
2. zločina tatvine po § 174 I spl. k. p. a) ako je imel tat puško ali drugo osebni varnosti nevarno orožje;
- b) ako je, ko se ga je pri tatvini zasačilo, v resnici silo ali nevarne grožnje rabil, da bi obdržal ukradene predmete, ali pa
- c) ako se je zgodila tatvina med kakim požarom, povodnijo ali kako drugo obkradenemu grozečo nesrečo ter ako znaša svota tatvine več kakor 2000 kron.

Pri teh v predstoječem označenih zločinih, v katerih je predpisana že v pestavi smrtna kazen potom obešenja, mora tudi preki sod to kazen izreči, pri ostalih pa kazen smrti potom ustreljenja.

Določbe glede prekosodnega ravnanja imajo tudi za poskuse, sokrivo in udeležbo od prekega sode omenjenih zločinov polno veljavo.

Vsako se svary, izvršiti te zločine; kdor bi tak zločin po razglasitvi tega prekega sode izvršil, se bode prekosodno obsodil.

Gradec, 28. maja 1915.

C. k. namestnik: Clary.

Razno.

Cesar o naši armadi. Povodom sprejema dunajskega župana dr. Weiskirchnerja se je cesar pohvalno izrazil o dunajskih polkih ter nadaljeval: „Sploh je naša armada izvršila pravno izredna dejanja. Zlasti velike zahteve so stavili ot

roti z na njo boji v Karpatih. Skoraj neverjetno se zdi, kako napore premagujejo moje čete.

Iz Maribora se poroča: Mestni magistrat razglša, da morajo vsi oni, ki niso mariborski domačini in ki so se tekom vojne naselili v Mariboru, zapustiti mesto tekom 48 ur. Naseliti se smejo le v krajih severno od Spielfelda. — Vslad pomanjkanja policijskega osebja je zaprosila mariborska občina za orožniško asistenco pri javno-varstveni službi. — Mariborske šole so zaprte. Glede gostilen so se izdali strožjeji ukazi.

Prepoved potovanja za južno Tirolsko. Tirolsko namestn. je izdalo odredbo, glasom katere je treba od 27. maja za vsako potovanje južno od Brennerja in od tod posebnega dovoljenja, ki je izdaja uradi za izstavljanje potnih listov v bivališčih in ki jih morajo vidirati pristojna vojaška poveljništva. Prestopki se strogo kaznujejo.

720 kron vojnih stroškov v vsaki sekundi. V nekem nagovoru, ki ga je imel mister Acland, finančni tajnik državne zakladnice na Angleškem ob priliki neke prireditve, je dokazal, da znašajo vojni troški Anglije vsak dan 2,592.000 funtov šterlingov. Iz tega se lahko izračuna, da stane vsaka sekunda vojne okrog 30 funtov šterlingov, to je okoli 720 kron. Ta svota se bode pa v nadaljnjem poteku vojne še zvišala.

Žrtve vojne. V komitatu Szatmar in v komitatu Zemplin na Ogrskem je cela vrsta javnih uradnikov prišla vslad vojne v nesrečo. Niso sicer padli na bojišču, tudi ranjeni niso bili, da, niti streljanja niso slišali, ali nesreča jih je vendar dosegla: — zaprl so jih. Tako je n. pr. okrožni beležnik Horvath strašil kmete, da se bližajo Rusi in kmete potem pregovoril, da so mu svojo živino prodali za vsako ceno. Tako in ednako so storili tudi razni drugi poštenjaki. Za sedaj so v preiskavi okrožni beležnik v Homoni H. Horvath, višji okrožni sodnik v Homoni T. Malonyag, višji okrožni sodnik v Stropkovem J. Duresinszky, titalarni višji okrožni sodnik J. Górgye v Homoni in višji okrožni sodnik v Gallessesu. Pa tudi še nekaj drugih npravnih uradnikov je v preiskavi. Priporočamo tudi našim kmetom, da naj ne verujejo vsakemu hujšakaču, ki hoče strahopetnost ali nevednost posameznikov edino v svojo lastno korist izrabljati.

O nadvojvodi Eugenu, vrhovnemu zapovedniku naše armade proti Italiji, piše berlinski „Lokalanzeiger“: Nadvojvoda Eugen je natančni poznavatelj obmejnih pokrajin, poleg tega mož visoke znanstvene izobrazbe, natančni poznavatelj in topli prijatelj glasbene umetnosti, pred vsem pa eden tistih srečnih

ljudi, ki si pridobijo srca vseh. On poseduje neomejeno zaupanje in požrtvovalno ljubezen podstavljenih; ne ljubijo ga samo Tirolci, marveč tudi velik del ostalega avstrijskega prebivalstva. Po vsem tem ni moglo Njegovo Veličanstvo, cesar in kralj Franc Jožef za oddajo tega velevažnega poveljstva na jugu boljše izvolitev napraviti. S polnim zaupanjem gledamo tudi mi na Nemškem poročilu o delovanju voditelja armade nadvojvode Eugena in njegovih hrabrih vojakov nasproti.

C. k. „Kriegerverein Erzherzog Friedrich“ v Mariboru opozarja svoje člane in tiste, ki hočejo še zdaj pristopiti, da se mora zaradi novih vojnih dogodkov straže posebno pomnožiti. Vsi člani se morajo torej zopet k službi straženja oglašiti. S tem bodejo tudi najboljše svoja patrijotična čustva pokazali.

Nemurna noša. Opetovano se vidi ljudi, ki nosijo mornariške kape s trakovi, na katerih so imena inozemskih parnikov natiskana. Avstrijski „Flottenverein“ naglašja, da je ta obžalovanja vredna noša zdaj strogo prepovedana.

Smrtna nesreča. V Mariboru povozil je voznik Franc Rozman starko Marijo Steiglitz, ki je vslad prizadetih ran kmalu nato umrla. Voznik bil je vslad tega na 3 tedne strogega zaporea obojen.

Detomor. Samska dekla Neža Kukul iz Ljutomera porodila je aprila meseca otroka, ki ga je takoj umorila in na gnojišču skrila. Tadi si svojemu gospodarju, ključavničarju Kovachiču v Ljutomeru precej denarja pokradla. Sodnja obsodila jo je na 4 leta težke ječe.

Vojno posojilo. C. kr. namestništvo nam piše: „Vslad pooblaščenja gospoda c. kr. finančnega ministra se z ozirom na povečani naval občunstva v zadnjih dneh do nadaljnega sprejemajo pri poštni hranilnici in drugih mestih za podpisane na 2. vojno posojilo tudi že po preteku subskripcijskega roka. Vsakdor, ki še ni podpisal, naj kakor mogoče hitro naknadno podpiše.“

K prebiranju l. 1897 rojenih črnovojnih obvezancev. Dunaj, 27. maja. (Kor. ur.) Kakor znano, se je črnovojna obveznost razširila tudi na 18 letne in 43. do 50. letne. Z novim prebiranjem v letih 1778 do vključno 1890 in v letih 1892, 1893 in 1894 rojenih se je omogočilo, da se pritegnitev nove črnovojne kategorije, izvenzemski okraje (med tm je Kranjsko. Op. ur.), v katerih se je morala pritegnitev zaradi zunanjšega položaja predčasno izvršiti, odgodi na poznejši čas, nego je bilo to izprva določeno. Zato se bo šele po izvedbi novega prebiranja poseglo na dalje prirastle črnovojne letnike, in sicer pridejo najprej na vrsto leta 1897. rojeni, torej 18 letni. Prebiranje tega letnika se bo vršilo v času od 16. junija do 1. julija 1915. Zato se imajo vse v času od 1. januarja do 31. decembra 1897 rojene moške osebe, ki so avstrijski ali ogrski državljani ali ne morejo dokazati, da so državljani kake inozemske države, najdalje do 10. junija 1915 zglasiti na občinskem uradu (magistratu) svojega bivališča v času, ko je izšel razpis glede vpoklica, to je 24. maja 1915. Vpoklic onih, ki bodo pri prebiranju spoznani za sposobne, se izvrši kasneje.

Preki sod. Na drugem mestu objavljamo razglas glede razširjenja prekega sode (Standrecht), ki velja za vse civilne in vojaške osebe v okraju armade, torej tudi za celo Štajersko. Preki sod velja v prvi vrsti za vse zločine vojaške nature, zlasti za vohunstvo, zapeljavanje k dezertiranju, nepokornost glede vpoklicanja k vojaški službi, id. Potem velja pa tudi za razne proti državi in javnemu redu storjene zločine, ki ogrožajo javne interese. Pod te spada tudi v gotovih slučajih zločin tatvine. V razglasu se vsakogar izrecno svari, storiti take zločine. Kdor bi zdaj tak zločin izvršil, prišel bi pred preki sod. Prekosodno ravnanje je vojaškosodniško postopanje; razlikuje se od navadnega sodniškega postopanja pred vojaško sodnijo po predpisanem izredno kratkem trajanju, ter s tem, da izreče sodnja večidel smrtno sodbo (kakor je zločin potom čbešenja ali ustreljenja). Sodba

se izvršitekom 2 ur po njeni razglasitvi; le izjemoma dovoli se še eno tretjo uro. Proti sodbi prekega sode ne velja nobena pritožba; tudi prošnja za milost ne vstavi izvršenje sodbe. Priporočamo torej tudi mi, da se naj vsakdo varuje in naj se popolnoma pokori oblastvenim določbam.

Ustrelil se je iz neznanega vzroka orožniški stražmojster Karl Scherbl v Doberni. Bil je že v Galiciji in prišel težko ranjen na Doberno; od tam so ga prestavili v Zalec. Nerazumljivo je, kaj je tega veselega človeka v smrt gnalo.

15 litrov uši na 120 mož. Doktor Steiner na Danaju je ob priliki nekega predavanja o kužnih boleznih v vojni glede pegastega tifusa navedel, da se pred to boleznijo ni treba preveč bati. Edini prenaševalec te bolezni je oblečna uš. Vojaki zamorejo priti šele tedaj v bolnišnico, kadar so popolnoma oproščeni od uši. To delo oproščanja od uši potrebuje za 30 mož čez 4 ure. 120 vojakom se je pred kratkim odvzelo 15 litrov uši. Oblečna uš se jako hitro pomnožuje. Eca uš ima v par dneh čez 50 mladih, ena materna uš v 8 tednih več kot 5000 uši. Seveda ne prinese vsaka uš pegasti tifuz, marveč le tista, ki je na bolanemu človeku sesala. Največja čednost, vsakdanje umivanje trupa, glave, umivanje rok po vsaki jedi in čiščenje nohtov je neobhodno potrebno.

„Sveto pismo“ na ruske vojake. Pri nekem ruskem vjetniku, ki so ga pripeljali v Debreczen, našli so glasom „Pester Lloyd“ neko v Počajevskem kloštru napravljeno „sveto pismo“, katerega je pustilo rusko armadno vodstvo med svojimi vojniki razširiti. To pismo, ki dokazuje najgršo zlorabo verskih čutov vojaštva, se glasi takole: — „Sveto pismo na ruske vojake! To pismo se je našlo v Počajevskem kloštru za sliko svete Device. Pismo samo pisal je sin Kristus sveti Devici in kdor ga čita, temu prinaša očetu srečo, carju vseh Rusov, da bode svoje sovražnike premagal. Ruski vojak! Jaz, Jezus Kristus ti zapovedujem, da bodeš to pismo, kadar si ga prečital, tvojemu tovarišu naprej dal. Naš gospod in zapovednik, veliki in močni car, je prišel s svojimi narodi v nevarnost. Sovražniki so ga napadli, čeprav mora po vsem svetu svojo moč raztegniti, da zamorejo vsa bitja na svetu dobroto in blagor njegove roke (!) čutiti. Veliki in mogočni car prijel je za orožje, da bode z vami, ruski vojaki, dedščino svojih očetov povečal. Šel je z vami v zmagovito vojno in vaša dolžnost je, da prelujete za carja svojo kri in žrtvujete svoje življenje. V divjih bitkah je blagoslov svete Device z vami in vas spremljal na poti pravičnih. Zločinski je sovražnik in povzročja Rusiji škodo. Mislite na vaše družine, ki so doma ostale, na vaše žene in otroke. Ako pa ne branite deželo carja, ako ne dosežete zmago, potem ne zaslužite solnca, da bi čutili njegovo toploto, ne zaslužite zraka, da bi dihali, ne zaslužite žetve zemlje in milosti carja, ki razposilja okoli vas žarke sreče. Varujte se! Kdor pride v sovražnikovo roko, umre smrt vseh smrti. On je proklet in izgubi duševni blagor, njegova družina bode trpela do sedmega člana in čutila jezo carja. Borite se v imenu svete Device in carja, kajti ta dva sta povsod navzoča.“ — Tako hajska tista pijana popovska pravoslavna druhal obupane ruske vojake v vojno in zlorablja po ukazu krvavega carja vero. Vsak človek pa ve, da ima car batjuska za svoje narode le vislice in Sibirijo. . . . Sicer pa dokazuje to pismo, da je ruska armada že grozovito demoralizirana in da se boje pred nadaljnimi dezertacijami. Pa Rusiji ne bode ničesar pomagalo! Pravični Bog je z nami, ne pa s pijanimi pravoslavnimi popi!

Razglas. Od strani ces. kr. okrajnega glavarstva v Ptujju se nam nazzanja, da se bo občinski lov v Trnovcih (Sela) v nezoožiceni izmeri 499 hektarov 2934 arov vslad razpusitve dosedanjega zakupnega razmerja v petek, dne 18. junija 1915 predpoldan ob 10. uri v sejni sobi ces. kr. okrajnega glavarstva v Ptujju po § 36 lovsk. zak. z dne 21. septembra 1916 dež. zak. štev. 5 iz 1907. za estalo dobo zakupne dobe to je od 1. julija 1915 do 30. junija 1916 dražbenim potom oddal v zakup največponujačemu. Izklicna cena za enoletno zakupnino se določi na 300 K. Vložnina, katero mora vsak

Naša mornarica proti laškem obrežju.

Poročali smo v zadnji številki, da je naša pogumna vojna mornarica že 12 ur po napovedani vojni uspešno obstreljevala laško vzhodno

Zur österreichischen Flottenaktion gegen die italien. Ostküste.

obrežje. Ponovila je ta napad tudi še pozneje, istotako z lepimi uspehi. Ker se bodejo na tej obali brčkone še večji vojni dogodki vršili, prinašamo danes tozadevni zemljevid italijanskega obrežja.

licitant pred licitacijo položiti, znaša 300 K. Položnina in zakupnina se morate v največje ponudbe takoj položiti. Ostali dražbeni pogoji se lahko na glavarstvu vpogledajo.

V Trstu — tako poroča cenzurirani list „Delavec“ v Ljubljani — se je neoficijelno izve delo za napoved vojsko v nedeljo ob pol 5. uri popoldne. Ob 5. popoldne je naznanjal „Osservatore Triestino“, da je suspendiran tržaški občinski svet. Ob 7. zvečer je okoli 3000 večina tržaških Italijanov in Izeljank prodiralo proti italijanskemu konzulatu, katerega so pa stražniki kordoni vojaštva. En kordon se je množica posrečilo prodrati, a pol stoletje vojakov je množico potisnilo proč. Vojaštvo je množica pozdravljala. Ob pol 8 zvečer so bile velike demonstracije pred „Piccolovim“ uredništvom, ki ga je množica poskušala zažgati. Nato so demonstrantje kavarno „Volta di Chiozza“ popolnoma razbili ter zažgali. Ognjegasi, ki so prihiteli gasiti, so bili izžvižgani. Verdijev spomenik je bil polit s črnim, čez Verdijevo ime pa napravljen velik krž. Drevje okoli spomenika je izruvano. S spomenika Rosettijevega so vrgli petoglatno zvezdo. „Ginastico“ so popolnoma demolirali in zažgali. Ob pol 10. zvečer se je množica zopet zbrala pred „Piccolovim“ uredništvom, ki ga je zažgala. Prihitele je vojaštvo in finančna straža, ki pa ognja ni mogla omejiti. Ogenj je trajal do 9. dopoldne v ponedeljek. Pred hotelom „Volfich“ so bile manifestacije častnikom. Druga skupina demonstrantov je napadla nekaj prodajalen. V ponedeljek je bilo vse mesto v zastavah in prodajalne zaprte. Iz „Ginnastiche“ so se še v ponedeljek dopoldne švigali kot hiša veliki plameni. Italijanska tržaška množica je klicala „Abasso Italia“, „Abasso le pigne!“ (pinje). — Iz Trsta se poroča: Namestnik baron pl. Friess-Kene je poveril začasno upravne posle mestne občine tržaške namestništvu svetniku Ivanu Krekich Strassoldo pl. Trenlanda.

Preki sod. Praska policija naznanja: Preki sod obsodil je infanterista Jožefa Kuderna, infanterijskega polka št. 102 zaradi zločina upora na smrt potom ustreljenja. Sodbo se je izvršilo na eksercijskem prostoru v Motalu. — Dvizijska sodinja v Stari Pazovi je dne 30. p. m. kolarja Gjoko Robiča iz Golubince zaradi zločina zapeljavanja k prelomu zvestobe vojakov na smrt obsodilo. Sodba se je dne 8. maja javno izvršila.

Življenskih sredstev pričanja na sejnih v mestih in trgih Spodnje-Štajerske primanjkovati. V Ptujju n. pr. se je v zadnjem času prav občutno opazilo, da okoliški kmetje ne prinašajo več toliko zelenjave, solate, jajc, mleka itd., kolikor to prebivalstvo potrebuje. Vzroki tega pojavja so razni. Na eni strani imamo v mestu velikansko množico vojaštva in ranjencev, v bližini (v Sternthalu) pa ruskih vjetnikov. V drugi vrsti pa so krivi pomanjkanja življenskih sredstev gotovi brezvestni spekulant, ki še vedno v kljub strogim (blastvenim) določbam okoli mesta svoje oderuške prste stegavajo in ljudi naravnost pregovarjajo, da naj ne nosijo pridelke v mesto. Končno pa nekateri kmetje tudi mislijo, da je nadzorstvo v mestu, ki grozi le posameznim oderuhom, prestrogo. Po našem mnenju se poštenemu kmetu tega nadzorstva res ni treba bati; v mestu se plačuje razmeroma tako visoke cene za vse pridelke, da se noben kmet ne more pritožiti. To mora vsakdo priznati, kdor ni tako nepatrijotično nesramen, da hoče vojno bedo ubogega ljudstva v namene svoje oderuške sebičnosti zlorabljati. Ljudje okoli mest in trgov naj premislijo, da so ravno tako gospodarsko zavezani na mesta in trge, kakor ti na svojo okolico. Ako bi pomanjkanje donosa naših življenskih sredstev res se še povečalo, potem si bomo morali ravno sami ali pa s pomočjo oblasti pomagati. Poštene kmetovalce in zlasti naše somišljenike pa prosimo, naj ne poslušajo spekulantov in hujskačev, marveč naj le kolikor mogoče svojih pridelkov na mestna sejmišča prinašajo, kjer jih bodo gotovo prav dobro prodali. Mi smo bili vedno prijatelji kmeta in to tudi ostanemo. Krivica se ne sme nobenemu stanu delati in vsak ima pravico, da kaj zasluzi. Ali pretirati se ne sme. Vsi žrtvujemo mnogo v tej krvavi vojni; bodimo vsled tega tudi složni!

Razglas. Od 13. junija 1915 naprej se sme

vsled ukaza ces. kr. namestništva v Gradcu z dne 23. maja 1915, dež. zak. št. 38, po vsem Štajerskem oddajati kruh in moka neposrednim porabnikom le proti uradnim izkaznim kartam ces. kr. namestništva. Pod moko se razumevajo vsi iz zrnja dobljeni mlinski izdelki (moka, zdrob, ječmenček in jed.) izvzemši otrobov. Te izkazne karte se bodo za občine izdajale hišnim predstojnikom po številu oseb, ki se imajo prehraniti. Karte se glase na 1 kg 75 dkg moke ali 2 kg 45 dkg kruha. One osebe pa, pri katerih se pri gospodarstvu nabaja več nego 3 kg zrnja ali 2 kg 50 dkg moke za osebo, dobe le zmanjšane izkazne karte, ki se glase le na 1 kg 25 dkg moke ali 1 kg 75 dkg kruha. Tako dolgo, dokler se pri katerem gospodarstvu nabaja zaloga zrnja več nego 12 kg zrnja ali 10 kg moke na dube svojci tega gospodarstva nobenih izkaznih kart. Opozori se na to, da kakor do sedaj, nikdo ne sme za osebo in dan več porabiti nego 30 dkg zrnja ali 25 dkg moke. Izkazne karte so javne listine, kojih ponarejanje bo se kaznovalo po kazenskem zakonu. Pri prvi izdaji uradnih izkaznic dobi vsakdo tiskovino za novo napoved še nahajajočih se zalog moke, zrnja in oseb, ki se morajo prehraniti pri njegovem gospodarstvu. Napačne napovedi bodo se zelo strogo kaznovale. Kdor obrtoma drugim oddaja kruh ali moko (trgovci, peki, gostilničarji i. t. d.) mora pri njem od strank oddane izkazne karte vsako nedeljo izročiti pri izdajnem mestu v pregledovanje. Kruh se sme le peči v obliki kolačev ali štranc in le s težo 35 dkg, 70 dkg, 140 dkg. Gostilničarjem je prepovedano prodajati močnata jedila vsake vrste brez istočasne oddaje drugih jedil. Ob enem se na podlagi § 10 zgoraj omenjene odredbe ukrene, da se imajo ovi prihranki, kateri se do kažejo z odrezki odjemalcev neuporabljenih izkaznih kart, obrniti v posebno poštevanja vrednih slučajih kot priboljšek takim osebam v prid, katere se preživljajo s težkim delom (posebno tudi nočnim delom). V to svrhu morajo oddati vsi osebe, katere dodeljene karte ne porabijo popolnoma, ostanke kart občinskemu predstojstvu, kjer se ima tudi vsaka prostovoljna trajna odpoved na del izkazne karte zabeležiti. Prestopki tega ukaza ali predpisov, ki so izdani na podlagi tega, bodo se kaznovali, ako dejanje ne spada pod strogo kazensko določbo, po § 35. cesarskega ukaza z dne 21. februarja 1915, drž. zak. št. 41. od političnega oblasti za denarno kaznijo do 2000 kron ali z zaporom do treh mesecev, pri obtežljivih okoliščinah pa z denarno globo do 5000 kron ali z zaporom do šest mesecev. Ako se kdo obsodi po § 36. navedenega cesarskega ukaza, se lahko razsodi tudi na izgubo obrtne pravice.

Gospodarske.

Podreja svinj s krmiljenjem odpadkov iz kuhinje, gospodarstev in klavnice. Prepoved krmiljenja zrnja in mčke, ki se je izdala o priliki sedanje vojne, ima za posledico, da se potreba klavnih svinj za prehrano prebivalstva v večjih krajih ne da več pokriti. Tozadevno bi se dala doseči precejšnja odpomoč, če bi se krmile svinje za podreje namesto z zrnjem in moko z odpadki iz kuhinje, gospodarstev in klavnice. Ti odpadki vsebujejo namreč različne rastlinske in živalske redilne snovi, koje rade žrejo svinje, od katerih je sploh znano, da ne zavrnejo nikakšne piče; te snovi ščetinarji tudi prav dobro izkoristijo, toda dajat jih je treba zmiraj le sveže. Kako veliko redilno vrednost imajo te baže tvarine, ki navidezno niso nič vredne, razvidite iz tega, da gostilničarji, mesarji in zlasti male obitelji že od nekaj podrejejo svinje za furež s takimi odpadki. Z odpadki po velikih mestih in v industrijskih krajih se dan za dnevom vržejo v stran velike vrednosti, ki bi se lahko ravno v sedanjih časih koristno uporabile. Temu je treba odpomoči. V to svrhu je treba edinega dela vsega prebivalstva, zlasti gospodinj in gospodarjev. Glavna stvar je, da se ti odpadki zberejo in shranijo snažno ter se odstrani poprej vsaka nesnaga, da jih moremo pujskom brez škode pokrmiti.

Zbirajo se naj: Ostanke in odpadki iz kuhinj in gospodinje, kakor ostanke kruha, peciva, krompirja, zelenjadi, sadja, mesa, kosti itd. Odpadki klavnice, kakor na primer kri, čreva in drugi mesni odpadki. Pri nabiranju kuhinjskih ostankov pa moramo svari pred solno vodo raz poveljena mesa, kakor tudi pred slabimi pomijami, ker to povzroča pri svinjah, kakor nas užjo izkušnje, sila nevarne bolezni. Ob enem moramo opozoriti na to, da se mora ohraniti posoda za nabiranje teh odpadkov zmiraj snažna. To se najbolje napravi s tem, da čisto izplaknemo posodo vsak dan, oparimo vsak teden enkrat ali dvakrat v vro-

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

vojo in poprh še izplaknemo z apneno vodo. Aklaste u... Kd... dobite... ljubljani... posnik.

Alko...
 ene od...
 postavil...
 oru, ter...
 padkon...
 ev sena...
 jstev in...
 krmi se...
 re krme...
 a se na...
 konečn...
 koristi...
 tem. Po...
 od spo...
 telenj...
 in polj...
 jo svinj...
 le. Tud...
 sa kora...
 imešame...
 orita te...
 so pri...
 niso bile...
 ampak...
 ili več...
 je treba...
 Glasnik...
 družni...
 ga imajo...
 dstva, je...
 more s...
 avnati in...
 ri nepri...
 spletnij...
 za sama...
 i težka...
 oruzo in...
 asti tud...
 e za pos...
 ovati, da...
 je lahko...
 kladanje...
 taja pro...
 u dobav...
 ri pode...
 rporablja...
 Blago, ki...
 razgrn...
 edebelih...
 pri pri...
 gubi ne...
 se lahko...
 t. natic...
 se grafit...
 in matic...
 odvrača...
 čas lahko...
 ižo mno...
 prostorih...
 rostem, z...
 zavaro...
 nja brez...
 stroj"...

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Przemysl zopet naš!

Dunaj, 3. junija. Nemški vo-

jaki vzeli so v naskoku zadnje po-
 stojanke severne fronte nad Prze-
 myslom in so vdrl danes ob pol

4. uri zjutraj od severa v mesto.

Od zapada in juga pa je vdrl v

mesto naš 10. kôr. Njegovi prvi

oddelki dospeli so ob pol 6. uri

na glavni trg mesta. Dalekosežnost

tega uspeha se še ne more pre-

gledati.

* * *

Italijani nadaljevali so brezusp-

šno obstreljevanje naših utrdb na

koroški in tirolski meji. Kjer so

prišli sovražnikov oddelki v ogenj,

so zbežali.

Črkostavski učencec

z dobro šolsko izobrazbo in

253

tiskarski pomožni delavec

trepke rasti se takoj sprejmeta pri W. Blanke, Ptuj.

stanovanje sobe

kubinjami se takoj

ddajo. Vprašanja na

astnika Johan Arbeiter, Zabovce št. 98 pri

Ptjuju. 248

Mizarske učence

zame takoj v uk mi-

arski mojster Georg

Kobale v Sl. Bistrici.

252

3 travniki

o dajo takoj v najem.

Vprašanja na

os. Goriupp, Ptuj.

Vino

elo in rdeče K 56—

lo K 80—, 50%-na

prava slivovka in dro-

enka K 184—, vin-

norajo paketo 300 do

100 litrov K 10— za

100 litrov, prodaja J.

Cravagna, Ptuj. 255

Trava

ri žagi Ružička

Ragoznici pri Ptjuju

za prodati. Vpraša

se tam. 237

Pridna prodajalka

in

učenka

250

rgovine z mešanim blagom se takoj sprejmeta

ri firmi Hans de Toma, Dobje, pošta Planina.

Franc Kampuš, Zgor. Pulskava

pri Pragerskem.

Največja zaloga

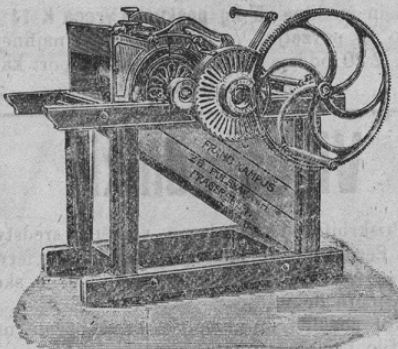
254

kmetskih strojev

in sprejemanje

popravitil.

Vsem gosp. kmetom priporoča najnovejše ročne
 mlatilnice, geplne, mlatilnice, motorje in lokomo-
 bile, vsake vrste na bencin, surovo olje, sesalni
 plin, tudi na soparo ali „Dampf“ in največje čistilne
 mlatilnice za na vodo ali motor, slamoreznice, repo-
 reznice, sesalke za studence in gnojnice, pluge,
 brane, okopače in ogrebače, mlince za sadje in
 grozdje mleti, tudi stiskalnice ali preše, najnovejše

stroje za kosit, obračat in grabit, sejalne stroje,
 pri katerih se obrani ena tretjina zrnja, vsake vrste
 tehnične, tudi mošne tehnične, stroje za lončarje
 in opekarje, za kovače in ključavničarje, cirkul-
 arne žage, stroje za smrekovo skorjo drobit,
 za šivat itd. Sprejema tudi vse vodovode, železje za
 žage in mlince, izdeluje najnovejše mlince za zrnje
 mleti, da si lahko vsak kmet vsako sorto zrnja melje
 in vsake vrste moko napravi, goni se lahko na roko,
 na vitl, tudi na vodno in parno moč.

Na željo pride tudi vsakemu kmetu na dom, da
 se dogovorita na svoje stroške, ne na stroške kmeta.

Zmerne nizke cene, ugodni plačilni pogoji, tudi na več let.

Mestna posredovalnica

(Wohnung- und Dienstvermittlung)

službe, učence, stano-
 vanja in posestva
 v Ptujju

izvršuje
 vse vrste posredovanja najhitreje.
 Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Wasserdichte Wagenplachen

Vododržne vozne plahte

K 20— K 25— K 30—
 3 m 3 1/2 4 m dolge
 Wasserdichte Pferdedecken — Vododržne konjske odeje
 rujava 1-90 m dolge po 70, 12, 15 kron, priporočata
 Slawitsch in Heller v Ptujju
 trgovina z blagom. 248

Ljudska kopel mestnega

kopališča v Ptujju.

Čas za kopanje: ob delavnih od 12.
 ure do 2. ure popoldne (blagajna je od
 12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in
 praznikih od 11. do 12. ure popoldne.
 1 kopej z vročim zakrom, paro ali
 „Brusebad“ z rjuho K — 70

Usi narodi sveta

znajo vrednost zanesljive ure ceniti in zato
 se razveseljujejo

Suttnerjeve ure

doma in v inozemstvu največje priljubljenosti.

- Štev. 410. Nikel-patent-Roskopf ura, gre 36 ur . . . K 4:10
- „ 705. Nikel-anker-Roskopf ura, gre v kamenjih . . . 5:90
- „ 865. Srebrna rundpancer-verižica, 30 gramov . . . 4:40
- „ 15 . . . 2:20
- Niklasta verižica, ostane bela . . . 1:—
- „ 803. damska ura, jeklo ali nikel . . . 7:90
- „ 804. Srebrna damska ura, 6 rubinov . . . 9:50
- „ 441. Srebrni privesek, podkov s srečno deteljo, emajliran . . . —90
- „ 103. Niklasta budilnica, dobro kolesje . . . 3:60
- „ 600. Najfinejša prima radium-ura (prava nikel-anker-remontar, pravo švicarsko kolesje, gre v kamenjih, prima cifernica in kazalci, ki svetijo) jako natanko regulirana . . . 8:40

Zastonj dobi vsak kupec kot darilo eno srebrno uro ali verižico ali eno zlato uro.

Več v bogato ilustriranem krasnem katalogu, ki ga naj zahteva vsakdo zastonj in franko od krčmanske svetovne razposiljalne

H. Suttner samo v Ljubljani št. 701.

Lastne fabrike ur v Švic.

Glavno zastopstvo fabrike „Zenith“.

Razposiljatev po povzetju ali na prejelplačilu svote. Lastna marka „IKO“ svetovno znana. Kar ne dopade, se izmenja ali denar nazaj.

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

Štajerčeve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)

500 K

Vam plačam, ako
 Vaša kurja očesa,
 bradavice, trdo
 kožo Riabalmaz
 v 3 dneš s kore-
 nino brez bolečin
 ne odpravi.

Cena 1 posodica
 2 kron 50 vin.
 3 posodice 4 kron
 50 vin. 244

Kemény

Kaschau
 (Kassa) I, poštni
 predal 12, Ogrsko.

iz najboljših vegetabilij sestavljeni posebej pripravirani čaj, se kot domače sredstvo zoper obolenje živcev z uspehom rabi. Ta čaj pomiri živce, odpravi bolečine, poveča telesno moč in splošno dobročutje, pospešuje prebavo. Edino pristen se dobi ta čaj pri e. in kr. dvorn. in nadvojvodn. komorarnu dobavitelju Julius Bittner lekarnar Reichenau, Nižje-Avstrijsko. 194 Ta čaj „Ganglional“ se na vsako pošto pošlje proti vpo- siljati 3 kron poštnine prosto; pri povzetju se cena zviša za 35 vinarjev.

opekarskih delavcev

se sprejme. Naslov: Batmeister Hans Frauneder, Bruck a. d. Mur.

5 vinarjev

stane dopisnica, s katero zamorete zahtevati moj glavni cenik z 4000 podobami, ki vsebuje bogato izbiro potrebnih rabnih in darilnih predmetov ter se pošilja vsakomur zastonj in franco.

Prva fabrika ur HANNS KONRAD

c. in kr. dvorni liferant, BRÜX st. 730 (Česko).

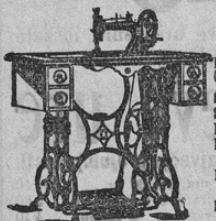
Prave nikel-žepne-ure K 4 50, 5.—, V srebru K 8 40, 9 50, niklasta budilnica K 2 40, ura-kuka vika K 7-85, ura na pendelj K 9.—

Razpošiljatev po povzetju, izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Brata Slawitsch

v Ptuj

Florianplatz in Ugartorgasse

prporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A ročna mašina K 50—
Singer A . . . . . K 60—70—
Dürkopp-Singer . . . . . K 70—90—
Dürkopp-Ringschiff za šivanje . . . . . K 130—
Dürkopp-Zentralbobbin za šivanje . . . . . K 140—
Dürkopp-Ringschiff za krojače . . . . . K 160—

Dürkopp-Zentralbobbin mit versenkbarem Oberteil, Luxusausstattung . . . . . K 160—180—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje . . . . . K 160—180—
Minerva A . . . . . K 120—
Minerva C za krojače in čevljarje . . . . . K 160—
Howe C za krojače in čevljarje . . . . . K 90—
Beli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje — Najne cene so nižje kakor povsod in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate).
Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je le tistim znana, kateri imajo masine od nas.
Cenik brezplačno.

Radioaktiviteta 44.7 voltov!

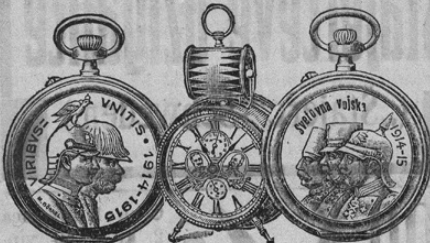
KOPELJ SUTINSKO

na Hrvatskem.

Akratotherma 37.4° C. Visoki zdravilni vpliv pri ženskih boleznih, reumi, gihtu, išias. Postaja „Sutin-ske Toplice“ (Zagorjanska železnica), pošta Mače. Sezija od 1. maja do 1. oktobra. Natančnejša pojasnila daje radovoljno kopaljska uprava.

Ura za vojno in birmo 1914—15!

Nikel Jeklo Srebro Zlato

Z dvojnimi reliefi: Njeg Vel. cesar Franc Jožef I. in Viljem II. Viribus unitis 1914 ali pa z novimi reliefi treh cesarjev, Viribus unitis 1915 ali kot spomin na svetovno vojno 1914 za ranjence z gravuro datuma, v jeklenem ali niklastem ohišju z dobrim anker koleškom K 7.—, z usnjatim naračnikom K 6.—, s cenim svetilnikom K 6.—, ekstra-plošča K 8.—, z radij-svetilnikom K 10.—, Pravo srebro K 12.—, 14-karatno zlato K 100.—, Niklasta ali jeklena žepna budilnica 15.—, z radij-svetilnikom 24.—, Cene niklaste ure K 3.—, Vojna budilnica „anona“, buči jako glasno, K 5.—, Vojna budilnica „tromlota“, buči na generalmars, K 6.—, 3 leta garancije. Pralje po povzetju.

Prva zaloga vojnih ur

Max Böhnel

Dunaj, IV., Margarethenstrasse 27—51.

Originalni fabrični cenik zastonj.

Zlata verižica na obroke!

60 gramov težka K 140.— na mesec K 4.—. Prvorazredna srebrna ura, 3 srebrni pokrovi K 14.—. Se pošilja povsod. Kdor hoče poceni uro in verižico kupiti, naj piše takoj.

R. Lechner, Goldwarenhaus, Lundenburg 661.

Strežnik

samski, ne čez 40 let star, nemščine in slovensčine zmožen, sprejme se v hiralnici Vojnik pri Celju do 1. junija t. l. Mesečna plača K 20.— in vse prosto.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven klančnice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur

v porabo. Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 11.— franco po povzetju. 1/3 klgr. veleprima najfinjši čaj K 2 20 oddaja A. Sapira, 490, eksport kave in čaja Galanta.

Vinogradniki!

Priskrbite si pravočasno uspešno sredstvo zoper Peronospero! Bakrena galica (Kupfertrio) se vsled vojske tudi za visoko plačilo skoraj ne more dobiti.

Kot popolno in najboljše preizkušeno namo destililo priporočati se zamore le

Perocid.

Perocid pošilja po najnižji ceni tvrdka:

D. Rakusch v Celju.

Krapinske

toplice (na Hrvatskem)

Pojasnila in prospekt re dobe zastonj od ravnateljstva.

ozdravijo

protin, revmatizen in skrnino

Otvorjene od 20. aprila naprej.

Mestna hranilnica v Ptuj

sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.